

Carl August Fleischer, norskur professari:

Vit standa sterkir um Svalbard

– Í Svalbardtraktatini stendur at londini bert hava loyvi at fiska og veiða tætt við strendurnar. Men traktatin fevnir neyvan um økið út til 200 fjórðingar, sigur hann

Norskir lögfróðingar meta at Noreg stendur rættuliga sterkt í trætuni um rættin at veiða við Svalbard skuldi henda endað í altjóða dómstólinum í Haag. Ísland hevur mótmælt hvassliga, at norsk vaktarskip hava kvett veirarnar hjá íslenskum trolarum. Íslendingar hava eisini boðað frá, at teir vilja hava eina avgerð um hetta mál í dómstólinum í Haag.

Men norskir lögfróðingar eru bjartskygdur um, at norðmenn fara at vinna í Haag.

Norski professarin í lögfróði, Carl August Fleischer, heldur at Noreg hevur fullan rætt til at steðga veiðuni í verndarøkinum kring Svalbard. Fiskaren hevur tosað við hann.

– Ein stjórn hevur rætt til at nýta vald, sum liður í forsvarligari umsitning av einum øki, har henda hevur myndugleika. Noreg hevur eftirlit við 200 fjórðing markinum úr strandlinjuni á sama hátt sum við næstan allar aðrar strendur í heiminum í dag, sigur Carl August Fleischer.

Svalbard-sáttmálin

Vanliga fatanin í Noreg er at tað ber ikki til at nýta

Svalbard-sáttmálan, har stendur m.a. at øll sum hava undirskrivað sáttmálan, hava loyvi at fiska og veiða nærhendis strendurnar. Hesin er bert galdandi tætt við land og ikki frá grundlinjuni og út á 200 fjórðingar.

– Vit hava fingið umsitingarvaldið við Svalbard. Vit hava sett eitt verndarøkið fyri at verja stovnamar og fyri at kunna gagnnýta teir á forsvarligan hátt. Noreg rekur objektív friðingartiløk fyri at tryggja eina forsvarliga gagnnýtslu av av stovnunum, og tað er ikki pláss fyri íslenskum nýkomarum. Tað er ikki

møguligt at reka eina forsvarliga fiskiumsitning uttan at áseta kvotur, sigur hann.

Hvussu sterkt stendur Noreg um málið endar í Haag?

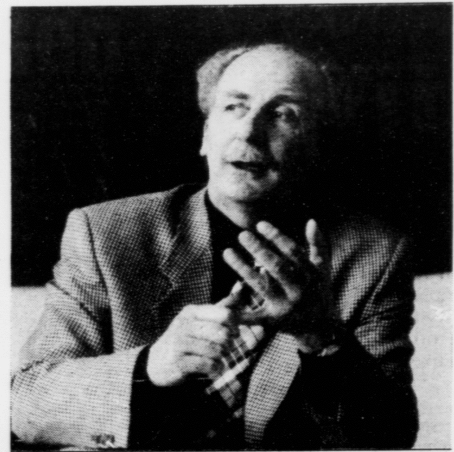
– Noreg vil standa ógvuliga sterkt í einum møguligum máli í Haag. Tað stendur einki í Svalbard-sáttmálanum, sum gevur londum rætt til at fiska í økinum millum grundlinjuna og 200 fjórðingar, sigur hann.

Fleischer hevur í mong ár verið ráðgevi hjá norsku stjórnini í fólkaretti og hann hevur serliga arbeitt við Svalbardspurninginum.

Rætt at umsita

– Ósemjan um økið kring Svalbard er eins stór í dag sum fyrr. Fleiri lond hava mótmælt. Noreg og ES kundu ikki semjast um Svalbard. Hóast hetta so er ongin ivi um, at Noreg hevur rætt at forvalta fiskiskapin kring Svalbard, sigur Geir Ulfstein fyrsti-amenensis á stovninum fyri almennan rætt á universitetinum í Oslo. Hann skrivar í lýtuni doktararitgerð um evnið.

Stríðið stendur um økið kring Svalbard er búskaparligt øki hjá Noregi ella ikki. Hetta vil Noreg, men Svalbard sáttmálin sigur nakað

Íslenski uttanríkisráðharrin, Jón Baldvin Hannibalsson er ikki fegin um norska ágangin móti Íslenskum trolarum

annað.

Við Svalbardsáttmálanum fekk Noreg, eftir drúgvum altjóða samráðingum, yvirvaldsrættin yvir Svalbard. Men yvirvaldsrætturin er avmarkaður. Noreg hevur rætt til at seta avmarkingar fyri tey sum reka vinnu við og á Svalbard. Men Noreg hevur ikki rætt til at gera mun á londunum sum hava undirskrivað sáttmálan orsakað av tjóðskapi.

– Ísland staðfesti Svalbardsáttmálan 11. mai í ár, men góðtók ikki, at Noreg hevði rættardómi á verndarleiðini. Sum sáttmálapartur kann Ísland krevja rætt at veiða við Svalbard, á jøvnum fæti við hini londini, sum hava undirskrivað sáttmálan. Men sjálvt um Noreg ikki skal gera mun á londunum, so sleppa vit ikki undan at hyggja eftir søguligum rættindum í økinum, sigur Geir Ulfstein.

– Ísland hevur ongi søgulig rættindi við Svalbard. Eftir mínari meting, so hevur Noreg fullan rætt, at tveita lond sum ikki hava søgulig fiskirættindi við Svalbard út, koma tey nú at fiska, eisini um Svalbard-sáttmálin bert er galdandi fyri hetta økið, sigur hann.

Hann metir at endar málið við altjóða dómstólin í Haag, so eru góðir mogleikar fyri at Noreg fær viðhald. Hann sigur at so lógið tað ljóðar, so stendur Noreg sterkari í Haag, enn um málið skuldi enda í rættinum í Noreg.

– Um okkara vaktarskip valdu at taka íslensku trolararnar til lands, høvdu teir neyvan verið dømdir í einum norskum dómstóli. Norsk lóg er bert galdandi fyri friðingartreytir og meskavídd. Eisini er lóg um ásettu toskakvotuna fyri økið, men henda er ikki býtt sundur millum londini sum hava undirskrivað Svalbardsáttmálan. Sostatt hava íslensku trolararnir

ikkil brotið nakra norska lóg ella kunngerð, sigur Ulfstein.

Ávaring

Íslendingar eru í øðini um, at norsk vaktarskip hava steðga íslenskum trolarum. Fiskaren hevur spurt íslenska uttanríkisráðharran, Jón Baldvin Hannibalsson um stríðið við Svalbard fer at fáa avleiðingar fyri viðurskiptini millum Ísland og Noreg.

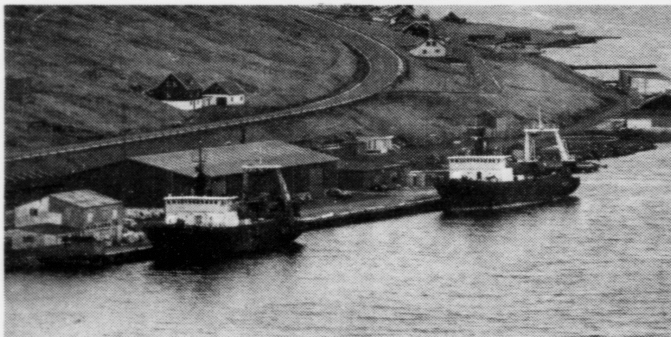
– Heldur verandi støðan fram í dagar og vikur, vil tað fáa avleiðingar, sigur Hannibalsson, men hann vísir aftur, at íslenska stjórnin hevur biðið íslensku trolararnar um at fiska í verndarleiðini við Svalbard.

– Vit hava enn tær tvær reisur ávara íslensku reiðararnar um, at norskir myndugleikar fara at nýta vald móti trolarunum, um teir royna í verndarleiðini. Vit hava eisini sagt teimum, at vit ikki kunnu verja teir. Men hinvegin, vit kunnu ikki steðga íslenskum skipum at veiða við Svalbard, sigur Jón Baldvin Hannibalsson, íslenskur uttanríkisráðharrin.

Føroyingar fingið frið

Føroyingar umborð á skipum skrásett undir henteikaflaggi hava eisini roynt á verndarleiðini við Svalbard. Men enn hava norsk vaktarskip ikki kappað veirarnar hjá nøkrum av hesum. Føroyingar hava um 10 trolarar, sum fiska norðanfyr í altjóða sjógvi, har millum við Svalbard og í Loynikrókinum í Barentshavinum.

jústinus.

Biðað verður í spenningi eftir nær norsk vaktarskip fara at kapp veirarnar á skipum við føroyingum umborð